

SERMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(15-16 EYLÜL 2010)

ALMANCA

Soru 1) Aşağıdaki metni Türkçeye Çeviriniz. (50 Puan)

Die EU legt sich ins Zeug so tüchtig wie noch nie , um das Wachstum wieder anzukurbeln und die Wirtschaft wieder auf feste Füße zu stellen. In ihrem Konjunkturprogramm, das sich auf den Gemeinsamen Markt stützt, wird betont, wie wichtig es ist, die Positionen der EU und der Mitgliedstaaten aufeinander abzustimmen, um mehr Gewicht zu erhalten.

Die Grundüberlegung dabei ist, dass geschlossen gehandelt werden muss, um der Wirtschaft sofort einen Ruck zu geben, und zwar durch Investitionen, die die freien Märkte fördern, sowie durch langfristige Ziele. Für die nächsten zwei Jahre hat die EU rund 400 Milliarden Euro bereitgestellt – circa 3,3 % ihres Bruttoinlandsprodukts – um die Wirtschaft zu beleben und die Auswirkungen der Krise auf die Betroffenen abzufedern. Welchen Effekt diese Fördergelder haben werden, ist noch nicht genau abzusehen, doch ist damit zu rechnen, dass der Aufschwung nur schrittweise erfolgen wird. Hinzu kommt, dass die grundlegenden Veränderungen, die bereits in den Boomjahren vorausgesagt worden waren, jetzt viel größere Ausmaße haben.

Die Krise hat gezeigt, dass Gegenmaßnahmen wie straffere Regeln und stärkere Überwachung der Finanzwirtschaft geboten sind. Es müssen aber auch die altbekannten Probleme wie der Klimawandel scharf im Auge behalten werden. Die EU denkt bereits jetzt an die Zeit nach der Krise und trifft Maßnahmen zur Beschleunigung des Übergangs zu einer umweltfreundlichen Wirtschaft, zur Diversifizierung der Energieträger und zur Förderung von Spitzenindustrien. Nur so kann dauerhafter Wohlstand erreicht werden.

Schon lange bevor sich die Marktunruhen mit voller Wucht einstellten hat die EU Schritte zur Reform des Finanzwesens unternommen und Maßnahmen vereinbart, die nunmehr durchgeführt und durch zusätzliche Änderungen untermauert werden. Die EU steht den Mitgliedstaaten auch mit Rat und Tat zur Seite, wenn es darum geht, ihre Volkswirtschaften ohne zerstörerisches Konkurrenzstreben zu unterstützen oder die Bürger in tiefe Verschuldung zu treiben. Den kleinen und mittleren Unternehmen wird als wichtigsten Arbeitgebern in der EU besondere Aufmerksamkeit geschenkt.

Protektionismus muss um jeden Preis vermieden werden, da er zwangsläufig nicht nur Stagnation, sondern auch eine tiefere und längere Rezession zur Folge hat. Seit 15 Jahren ist der Gemeinsame Binnenmarkt die treibende Wirtschaftskraft, die Millionen Arbeitsplätze geschaffen hat. Er kann jetzt die Schubkraft für den

Aufschwung werden, sofern die Rettungsmaßnahmen auf EU-Ebene eng abgestimmt werden.

Soru 2) Aşağıdaki metni Almancaya Çeviriniz. (50 Puan)

Aracı kurumlar müşterilerine alım satım aracılık, portföy yöneticiliği, yatırım danışmanlığı, repo-ters repo ve türev araçların alım satımına aracılık hizmeti vermeye başlamadan önce, yazılı bir anlaşma yapmak zorundadırlar. Bu anlaşmada yer verilmesi gereken asgari hususlar Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenir. Bu sözleşme, aracı kuruluşla müşterisi arasındaki ilişkiyi genel olarak düzenleyen ve münferit işlemlerin esasını oluşturan bir çerçeve anlaşmasıdır.

Çerçeve sözleşme müteselsil sıra numaralı ve en az iki nüsha olarak düzenlenir ve bir örneği müşterilere verilir. Ayrıca, çerçeve sözleşme yapılan her müşteriye ayrı bir hesap numarası verilir. Sözleşmeye taraf olanlarda herhangi bir değişiklik olması halinde sözleşmenin yenilenmesi zorunludur.

Çerçeve sözleşmelerde, sermaye piyasası mevzuatına aykırı hükümlere, müşterilerin haklarını ciddi şekilde zedeleyici hükümlere, aracı kuruluşlar lehine tek taraflı olağanüstü haklar sağlayan hükümlere ve emirlerin ispatının müşteriye yüklenmesine ilişkin hükümlere yer verilemez.

Diğer taraftan, aracı kuruluşlar sermaye piyasası işlemlerinin risklerini açıklayan "sermaye piyasası işlemleri risk bildirim formu" nu müşterilerine imzalatmadan müşterileri ile sözleşme imzalayamazlar ve onlara hizmet sunamazlar.

Başarılar dileriz.

SINAV KOMİSYONU

SERMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(15-16 EYLÜL 2010)

FRANSIZCA

Soru : Aşağıdaki metni Türkçeye Çeviriniz. **(50 Puan)**

L'Union européenne a mis en place le plan d'action le plus ambitieux de son histoire afin de relancer la croissance et de bâtir une économie plus solide et plus stable. Exploitant les atouts du marché unique, ce plan est axé sur la nécessité de coordonner les actions entreprises au niveau national et à l'échelle européenne, afin d'en renforcer l'impact.

Il s'agit d'un effort conjoint visant à donner à l'économie une impulsion immédiate, au moyen d'investissements compatibles avec l'ouverture des marchés et les objectifs à long terme de l'Union européenne. L'UE a engagé environ 400 milliards d'euros – soit 3,3 % de son produit intérieur brut – sur deux ans pour stimuler l'activité économique et aider les particuliers à traverser cette crise. Les effets de ces dépenses de relance ne se sont pas encore fait pleinement sentir, mais le redressement sera progressif. En outre, la nécessité de procéder à certains changements fondamentaux, qui était déjà manifeste pendant les années de croissance, devient encore plus impérieuse aujourd'hui.

La crise a fait naître de nouvelles priorités, en particulier celle de mieux réguler et de surveiller davantage le secteur financier. Mais les autres grands enjeux actuels, comme le changement climatique, n'en demeurent pas moins urgents. Au-delà de la récession actuelle, le plan d'action prévoit d'accélérer la transition vers une économie sobre en carbone, de diversifier les ressources énergétiques et de promouvoir les secteurs de pointe – autant d'objectifs essentiels à la prospérité durable de l'UE.

Bien avant que l'Europe ne commence à ressentir pleinement les effets des turbulences des marchés, les institutions européennes avaient entrepris de réformer le secteur financier et approuvé des mesures qui sont aujourd'hui mises en œuvre, voire renforcées au moyen de réformes supplémentaires. En outre, l'UE conseille les États membres sur les voies à suivre pour soutenir leur économie sans risquer de se nuire mutuellement ni de générer une dette publique insupportable pour les contribuables. Des mesures spécifiques ciblent les petites et moyennes entreprises, qui fournissent l'essentiel des emplois dans l'UE.

Il faut éviter le protectionnisme, qui ne peut conduire qu'à la stagnation et à une récession plus longue et plus grave. Depuis 15 ans, le marché unique est le moteur de la croissance européenne, générant des millions d'emplois. Il peut aujourd'hui faire repartir l'économie, à condition que les efforts consentis soient coordonnés étroitement au niveau européen.

Soru 2) Aşağıdaki metni Fransızcaya Çeviriniz. (50 Puan)

Aracı kurumlar müşterilerine alım satım aracılık, portföy yöneticiliği, yatırım danışmanlığı, repo-ters repo ve türev araçların alım satımına aracılık hizmeti vermeye başlamadan önce, yazılı bir anlaşma yapmak zorundadırlar. Bu anlaşmada yer verilmesi gereken asgari hususlar Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenir. Bu sözleşme, aracı kuruluşla müşterisi arasındaki ilişkiyi genel olarak düzenleyen ve münferit işlemlerin esasını oluşturan bir çerçeve anlaşmasıdır.

Çerçeve sözleşme müteselsil sıra numaralı ve en az iki nüsha olarak düzenlenir ve bir örneği müşterilere verilir. Ayrıca, çerçeve sözleşme yapılan her müşteriye ayrı bir hesap numarası verilir. Sözleşmeye taraf olanlarda herhangi bir değişiklik olması halinde sözleşmenin yenilenmesi zorunludur.

Çerçeve sözleşmelerde, sermaye piyasası mevzuatına aykırı hükümlere, müşterilerin haklarını ciddi şekilde zedeleyici hükümlere, aracı kuruluşlar lehine tek taraflı olağanüstü haklar sağlayan hükümlere ve emirlerin ispatının müşteriye yüklenmesine ilişkin hükümlere yer verilemez.

Diğer taraftan, aracı kuruluşlar sermaye piyasası işlemlerinin risklerini açıklayan "sermaye piyasası işlemleri risk bildirim formu" nu müşterilerine imzalatmadan müşterileri ile sözleşme imzalayamazlar ve onlara hizmet sunamazlar.

Başarılar dileriz.

SINAV KOMİSYONU

SERMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(15-16 EYLÜL 2010)

İNGİLİZCE

Soru 1) Aşağıdaki metni Türkçeye Çeviriniz. (50 Puan)

The EU has launched its most ambitious effort ever to revive growth and build a stronger and more stable economy. Drawing on the strengths of the common market, its recovery plan stresses the importance of coordinating European and national positions so they have more impact.

At the core is a combined effort to give the economy an immediate boost through investments compatible with open markets and long-term goals. The EU has committed roughly €400bn— about 3.3% of its gross domestic product – over two years to stimulate activity and support people through the crisis. The full impact of stimulus spending is not yet clear, but recovery will be gradual. Moreover, fundamental changes that were already foreseen in the boom years are even more important now.

The crisis has presented new challenges, including the need to better regulate and monitor the financial industry. But old ones, like climate change, also demand urgent attention. Looking beyond the recession, the EU plan is designed to speed up the transition to a low-carbon economy, diversify energy sources and promote leading-edge industries – all essential to lasting prosperity.

Well before Europe began feeling the full impact of the market turmoil, the EU took steps to reform the financial industry, agreeing on measures that are now being put into practice and strengthened with additional changes. The EU is also guiding member countries on how to support their economies without hurting each other's industries or sinking taxpayers deep in debt. Small and midsized businesses are receiving special attention, since they provide most of the jobs in the EU.

Protectionism must be avoided, as it can only lead to stagnation - and a deeper and longer recession. For 15 years, the single market has been the motor for Europe's economic growth, creating millions of jobs. Now it can be the engine for recovery, provided action is closely coordinated at the EU level.

Soru 2) Aşağıdaki metni İngilizceye Çeviriniz. (50 Puan)

Aracı kurumlar müşterilerine alım satım aracılık, portföy yöneticiliği, yatırım danışmanlığı, repo-ters repo ve türev araçların alım satımına aracılık hizmeti vermeye başlamadan önce, yazılı bir anlaşma yapmak zorundadırlar. Bu anlaşmada yer verilmesi gereken asgari hususlar Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenir. Bu sözleşme, aracı kuruluşla müşterisi arasındaki ilişkiyi genel olarak düzenleyen ve münferit işlemlerin esasını oluşturan bir çerçeve anlaşmasıdır.

Çerçeve sözleşme müteselsil sıra numaralı ve en az iki nüsha olarak düzenlenir ve bir örneği müşterilere verilir. Ayrıca, çerçeve sözleşme yapılan her müşteriye ayrı bir hesap numarası verilir. Sözleşmeye taraf olanlarda herhangi bir değişiklik olması halinde sözleşmenin yenilenmesi zorunludur.

Çerçeve sözleşmelerde, sermaye piyasası mevzuatına aykırı hükümlere, müşterilerin haklarını ciddi şekilde zedeleyici hükümlere, aracı kuruluşlar lehine tek taraflı olağanüstü haklar sağlayan hükümlere ve emirlerin ispatının müşteriye yüklenmesine ilişkin hükümlere yer verilemez.

Diğer taraftan, aracı kuruluşlar sermaye piyasası işlemlerinin risklerini açıklayan "sermaye piyasası işlemleri risk bildirim formu" nu müşterilerine imzalatmadan müşterileri ile sözleşme imzalayamazlar ve onlara hizmet sunamazlar.

Başarılar dileriz.

SINAV KOMİSYONU

SERMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(15-16 EYLÜL 2010)

MALİYE

SORU 1) Özel sektör tahvilleri ile devlet tahvillerini; ihraççılar, likidite, vade, ihraç prosedürleri, kupon ödemeleri, tabi oldukları vergi mevzuatı, risklerinin fiyatlaması gibi özellikleri göz önünde bulundurarak karşılaştırmalı olarak kısaca açıklayınız. Ülkemizde özellikle 1994-2006 yıllarında özel sektör tahvili ihracının çok sınırlı bir şekilde gerçekleşmiş olmasının sebeplerini dışlama etkisi (crowding out effect) ile bütçe ve vergi politikaları çerçevesinde değerlendiriniz. Son yıllarda ülkemizde özel sektör tahvil ihraçlarının artmasını sağlayan ekonomi ve yasal düzenlemeler ile ilgili faktörler nelerdir? Açıklayınız. **(10 puan)**

SORU 2) Kredi Temerrüt Swap'ını (CDS, Credit Default Swap) tanımlayınız. Son dönemde Türkiye Cumhuriyeti borçlanma araçları CDS'lerinin, Portekiz ve Yunanistan gibi Avrupa Birliği ülkeleri devletlerinin borçlanma araçları CDS'lerinden daha düşük fiyatla alınıp satılmasını, son dönemde Dünyada ve Türkiye'de yaşanan gelişmeler ile Türkiye'nin makro ekonomik göstergeleri çerçevesinde değerlendiriniz. **(10 puan)**

SORU 3) Kısa ve uzun vadeli uluslararası sermaye hareketleri kavramlarını kısaca açıklayınız. Spekülatif sermaye hareketlerinin uluslararası finansal krizlerdeki (*Meksika, Brezilya, Rusya ve Asya krizlerini de gözönünde bulundurarak*) rolünü ve James Tobin tarafından getirilen spekülatif sermaye hareketlerinin önlenmesine ilişkin önerinin uluslar arası sermaye hareketliliğın yüksek olduğu bir dönemde ve dış ticaret açığı yüksek olan bir ülke örneğini dikkate alarak tartışınız. **(10 puan)**

SORU 4) Son finansal kriz sonrası ABD Başkanı Obama tarafından Kongre'ye sunulan Ekonomiyi Canlandırma Programı (Stimulus Plan) kapsamında, verginin azaltılması yerine kamu harcamalarının artırılması politikası benimsenmiştir. Bu politika tercihi 1 USD'lik kamu harcama artışının aynı tutarda vergi kesintisinden

daha fazla miktarda milli gelir artışı yaratacağı öngörüsüne dayanmaktadır. Program karşıtları ise tam tersini savunmaktadırlar.

Aşağıda verilen eşitlikler kapsamında bu tartışmaya ilişkin şıklarda yer alan soruları cevaplandırınız. (15 puan)

C= Tüketim

Yd = Harcanabilir gelir

I = Yatırım

G = Kamu harcamaları

TB = Ticaret dengesi (İhracat – İthalat)

s = marjinal tasarruf eğilimi

m = marjinal ithalat eğilimi

olmak üzere,

$Y = C + I + G + TB$

$C = \bar{C} + (1-s)Yd$

$Yd = Y - \bar{T}$

$I = \bar{I}$

$G = \bar{G}$

$TB = \bar{X} - (\bar{M} + mYd)$

- i) Soruda yer alan verilere göre dışsal değişkenlerin bir fonksiyonu olarak denge milli geliri (Y) hesaplayınız.
- ii) Kamu harcamalarındaki bir birim artışın milli gelir üzerindeki etkisi olan açık ekonomi harcama çoğaltanını, bir başka deyişle $\Delta Y/\Delta \bar{G}$ 'ni hesaplayınız.
- iii) Otonom vergideki bir birim azalışın milli gelir üzerindeki etkisi olan açık ekonomi vergi çoğaltanını, bir başka deyişle $\Delta Y/(-\Delta \bar{T})$ 'ni hesaplayınız.
- iv) Açık ekonomi harcama çoğaltanı olan $\Delta Y/\Delta \bar{G}$ ve açık ekonomi vergi çoğaltanı olan $\Delta Y/(-\Delta \bar{T})$ 'ndan hangisi daha büyüktür. Kısaca açıklayınız.

SORU 5) Para talebi, mal talebi ve ödemeler dengesi fonksiyonlarının aşağıdaki gibi olduğunu varsayınız. **(15 puan)**

—

LM eğrisi: $M1 = Y - \lambda i$

—

$M1$ = para arzı

Y = reel gelir

i = yerel reel faiz oranı

$$\bar{A} - bi + \bar{X}(E)$$

IS eğrisi: $Y = \frac{\bar{A} - bi + \bar{X}(E)}{s+m}$

$$\bar{A} = \bar{C} + \bar{I} + \bar{G}$$

s = marjinal tasarruf eğilimi

m = marjinal ithalat eğilimi

E = reel döviz kuru

Ödemeler Dengesi (BP) eğrisi: $BP = \bar{X}(E) - mY + \bar{KA} + \bar{k}(i - i^*)$

—

\bar{KA} = Otonom sermaye hareketi

i^* = dünya reel faiz oranı

Dış Ticaret Dengesi: $\bar{X}(E) = \epsilon E$

i) Bu bölüm için döviz kurunun sabit olduğunu varsayınız.

1) Milli geliri (Y), $\bar{M1}$, \bar{A} ve \bar{X} cinsinden ifade ediniz.

2) Para çoğaltanı (reel para arzında meydana gelen bir değişiklik ($\Delta M1$) sonucunda reel gelirdede meydana gelen değişiklik (ΔY) katsayısı 1'den büyük müdür? (Bu durumda A ve X değişkenlerinin otonom olduğunu unutmayınız)

ii) Bundan sonra dalgalı döviz kuru politikasının uygulandığını, yani ödemeler dengesinin 0 olduğunu varsayınız.

1) Faiz oranını (i), BP denklemini kullanarak, diğer değişkenlerin bir fonksiyonu olarak ifade ediniz.

2) Mükemmel (Tam) sermaye hareketlilięi durumunda ($k \rightarrow \infty$) faiz oranı nedir?

SORU 6) 1000 kişinin yaşadığı ve biri kamu, birisi de özel mal olmak üzere iki çeşit malın bulunduğu bir ekonomide, kişilerin fayda fonksiyonu

$$U_i(X_i, G) = X_i - 100/G$$

olsun. (X_i i'nci kişi tarafından tüketilen özel mal miktarı ve G kamu malının miktarını ifade etmektedir). Özel malın fiyatının 1 birim ve kamu malının fiyatının fiyatının 10 birim olduğunu varsayarak;

- a. Pareto etkinlik kavramını tanımlayarak, G malı için Pareto etkin miktarı bulunuz.
- b. Herkesin kamu malı için eşit maliyete katlandığı ve tüketilecek kamu malı miktarı G'nin yapılan oylama sonucunda en fazla hangi miktar oy alırsa o kadar miktarın tüketileceği varsayımı altında, ne kadar kamu malı tüketileceğini hesaplayın ve bu tüketim miktarının etkin olup olmadığını belirtiniz.
- c. Lindahl Dengesi ve Lindahl Vergisi kavramını tanımlayarak, her bir kişiye düşen Lindahl vergisini ve kamu malı miktarında Lindahl dengesinin hesaplayınız. **(15 puan)**

SORU 7) Tam mükellef gerçek kişi olan bir hisse senedi yatırımcısının vergilendirilmesi ile ilgili 3 ayrı varsayım aşağıda yer almaktadır.

- a) Bu yatırımcının, satın almış olduğu hisse senedini 3 ay içerisinde satması halinde alım satım fiyatları arasındaki kazançtan %10 stopaj yapılmaktadır. Ancak hisse senedini 3 aydan daha fazla süre ile elinde tutarsa herhangi bir stopaj yapılmamaktadır. Her iki durumda da bu gelirler beyannameye tabi tutulmamaktadır.
- b) Hisse senetlerinin alım satım kazançları diğer gelirler ile birlikte beyannameye dahil edilmekte ve beyanname usulüne göre vergilendirilmektedir.
- c) Her bir hisse senedi alım satım işleminde alım satım matrahı üzerinden binde iki işlem vergisi adı altında vergi kesintisi yapılmaktadır. Ancak alım satım kazançları başka bir vergilendirmeye tabi tutulmamakta, beyannameye de eklenmemektedir.

Türk hisse senedi piyasasındaki işlemlerin devir hızı ve yatırımların vadesi dikkate alınarak yukarıdaki her durumun hisse senedi yatırımları üzerindeki etkisini ve toplanılacak vergi miktarını kısaca tartışınız. **(15 puan)**

SORU 8) Bir maliye politikası aracı olarak mali kuralı tanımlayınız; temel ilkelerini ve olası etkilerini kısaca belirtiniz. **(10 puan)**

Başarılar dileriz.

SINAV KOMİSYONU

SERMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(15-16 EYLÜL 2010)

HUKUK

- Soru 1)** Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde anonim ortaklıkların kendi paylarını geri alması kuralını ve istisnalarını açıklayınız. **(20 puan)**
- Soru 2)** Anonim ortaklıklarda yönetim kurulunun yükümlülüklerini ve yönetim kurulu üyelerine getirilen yasakları kısaca açıklayınız. **(10 puan)**
- Soru 3)** Sebepsiz zenginleşme dolayısıyla iade (geri verme) borcunun doğabilmesi için gerekli unsurları kısaca açıklayınız. **(10 puan)**
- Soru 4)** İlamlı ve ilamsız icra takibi nedir? Her iki takip yolundaki safhaları karşılaştırmalı olarak kısaca anlatınız? **(20 puan)**
- Soru 5)** Ceza hukukunda hukuka uygunluk nedenleri nelerdir, kısaca açıklayınız. **(20 puan)**
- Soru 6)** Aşağıdaki kavramları kısaca açıklayınız.
- a) Senedin hükümsüzlüğüne ilişkin def'iler **(4 puan)**
 - b) Ceza kanununun şahsiliği ve mülkiliği **(4 puan)**
 - c) Borcun Yenilenmesi **(4 puan)**
 - d) Tüzel kişilik perdesinin aralanması **(4 puan)**
 - e) Anonim ortaklıkta bağlam **(4 puan)**
- (Toplam 20 puan)**

Başarılar dileriz.

SINAV KOMİSYONU

SERMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(15-16 EYLÜL 2010)

İKTİSAT

SORU 1) Döviz (foreks) piyasasında oluşan döviz kurlarının aşağıdaki gibi olduğunu ve alım-satım fiyatlarının aynı olduğunu varsayınız. **(15 puan)**

1 US\$	=	6,840 Çin Renminbisi (Yuan)
1 US\$	=	0,697 İngiliz Poundu (£)
1 US\$	=	98,052 Japon Yeni (Yen)
1 US\$	=	1,162 İsviçre Frankı (CHF)
1 Yen	=	0,01185 CHF
1 £	=	1,646 CHF
1 £	=	9,809 Yuan

- i)** Yukarıdaki kurlar arasında bir arbitraj imkanı bulunmaktadır. Arbitraj imkanından nasıl faydalanacağınızı en fazla 3 kur kullanarak açıklayınız.
- ii)** Yukarıda verilen döviz kurlarından sadece bir tanesini değiştirerek arbitraj imkanını ortadan kaldırabilirsiniz. Bu döviz kuru hangisidir ve doğru değer nedir?
- iii)** Mal piyasalarında bulunan arbitraj imkanından faydalanmanın finansal piyasalara göre daha zor olmasının sebep(ler)ini belirtiniz.

SORU 2) Oyun teorisi kapsamında ABD ve Avrupa Birliği (AB) arasında “işsizlik ihracı” oyunu bulunduğunu varsayınız. Aşağıdaki tablo, maliye politikasının bir fonksiyonu olarak her iki tarafın ekonomik refah endeksini göstermektedir. **(15 puan)**

			Gevşek ABD mali politikası		Sıkı ABD mali politikası	
			<i>AB</i> <i>Endeksi</i>	<i>ABD</i> <i>Endeksi</i>	<i>AB</i> <i>Endeksi</i>	<i>ABD</i> <i>Endeksi</i>
Gevşek AB mali politikası		80	80	15	100	
Sıkı AB mali politikası		100	15	30	30	

Buna göre,

- i) Her iki taraf işbirliği yapmazsa ülkeler hangi maliye politikasını tercih edecektir.
- ii) AB'nin ABD maliye politikalarını belirleme imkanı bulursa ve AB'nin ekonomik refahını artırmayı amaçlarsa hangi politikayı tercih edecektir.
- iii) Ekonomi politikalarının işbirliği içinde yürütülmesinden her iki tarafın kazancını açıklayınız.

SORU 3) ABD'li bir ihracatçı yapmış olduğu bir ihracat işlemi sonrasında bir yıl sonra 1 milyon Japon Yeni ödeme alacaktır. Japon Yeni'nin bir yıllık faizinin %1, ABD Dolarının bir yıllık faizinin ise %2 olduğunu, mevcut durumda Yen/USD'nin ise 100 olduğunu varsayınız. **(10 puan)**

Buna göre,

- i) Bir yıllık forward döviz kurunu hesaplayınız.
- ii) İhracatçının bir yılın sonunda mutlaka ABD Dolarına ihtiyacı vardır. Bu durumda ihracatçının döviz kuru riskine karşı korunmak için iki yolu bulunmaktadır. Her iki yolu da açıklayınız (Bu soru için kredi ve mevduat faiz oranlarının aynı olduğunu varsayınız).

SORU 4) 101 tane aracı kurumun faaliyet gösterdiği bir sermaye piyasasında her bir aracı kurumun faaliyette bulunmak istediği alanlarla ilgili faaliyet yetki belgesine sahip olması gerekmektedir. Sözkonusu piyasada faaliyette

bulunmak Sermaye Piyasası Kurulunun iznine bağılı olup, izin için belirli koşulların sağlanması gerekmektedir. Her bir aracı kurum, kendi davranışının diğer aracı kurumların davranışını etkilemeyeceğini varsaymaktadır. Bu piyasada tüm aracı kurumların aynı taleple karşılaştığı ve maliyet yapılarının aynı olduğu varsayımı altında her bir aracı kurumun talep ve toplam maliyet fonksiyonları, sırasıyla, $P = 150 - q - 0,02Q$ ve $TC = 0,5q^3 - 20q^2 + 270q$ şeklindedir. Bu fonksiyonlarda, q tek bir aracı kurumun sağladığı hizmet miktarını, Q ise diğer tüm aracı kurumların sağladığı toplam hizmet miktarını göstermektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda aşağıdaki soruları cevaplayınız. **(15 puan)**

- a) Aracı kurumların faaliyette buldukları bu sektör hangi piyasa yapısına uygundur? Nedenleriyle kısaca belirtiniz.
- b) Bu piyasada tek bir aracı kurumun kısa dönem hizmet miktarını, satış fiyatını ve karını bulunuz, sadece bu aracı kurumun üretimindeki değişikliklerle ilgili talep doğrusunu yazınız.
- c) Bu piyasada uzun dönemde aracı kurum sayısı ne kadar olur? Uzun dönemde bu piyasadaki tek bir aracı kurumun üretimindeki değişikliklerle ilgili talep doğrusu ile sektördeki diğer aracı kurumların üretimlerini de dikkate alan efektif talep doğrusunu bulunuz.
- d) Bu piyasada faaliyet gösteren aracı kurumların sayısının tamamen devlet otoritesi tarafından tespit edilmesi durumunda faaliyet yetki belgesi piyasa talep ve arz eğrisi nasıl oluşur? Kısaca açıklayınız.

Soru 5) Tobin'in Q Teorisini açıklayarak ve dikkate alarak bir ülkedeki borsa endekslerinin dönemsel değişimi ile gayri safi yurtiçi hasıladaki dönemsel değişim arasındaki ilişkiyi nedenleri ile birlikte açıklayınız. **(10 puan)**

SORU 6) (10 puan)

- a) Kısa ve uzun vadeli yabancı sermaye yatırımlarının bir ülke için önemini bu yatırımların getirdiği fırsat ve riskleri belirterek (kısa-uzun vadeli ayrımını yaparak) tartışınız. Yabancı sermaye yatırımlarının artırılması amacıyla genel olarak devletler tarafından sunulan teşvik mekanizmaları hakkında kısaca bilgi veriniz.
- b) İMKB hisse senedi piyasasındaki yabancı yatırımcıların durumunu, işlem hacmindeki ve hisse senedi sahipliğindeki pay oranlarını dikkate alarak açıklayınız.

Soru 7) Y ülkesinde, sigara içilmesi yasak olduğundan insanlar sigarayı karaborsadan alabilmektedirler. Sigara talep fonksiyonu $Q_D = 12 - P$ ve $Q_S = 2P$ 'dir.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız. **(15 puan)**

- a) Karaborsadaki denge fiyatını ve miktarını hesaplayınız.
- b) A ülkesi hükümeti, sigara karaborsasını tespit edip çok sıkı mücadele etmeye karar veriyor. Bu kapsamda emniyet güçlerinin yaptıkları operasyonlarda toplam sigara arzının yarısı ele geçirilip imha ediliyor. Bu şartlarda sigara arz ve talep fonksiyonları nasıl olur? Denge fiyat ve miktarını hesaplayınız. Arz ve talep fonksiyonlarını şekil çizerek açıklayınız.
- c) (a) ve (b) şıklarındaki durumlarda üretici artığı (consumer surplus) nasıl değişir? Tüketici fazlalarını grafik üzerinde de gösteriniz.
- d) Hükümetin politika değişikliğine giderek sigara yasağını kaldırdığını ve sigaranın serbestçe satılmasına izin verdiğini varsayalım. Yeni durumda tüketici her sigara paketi başına T lira vergi ödemektedir. Vergi tutarı vergiden önceki fiyat (P) kadardır. Bu şartlarda arz ve talep fonksiyonları nasıl olur? Vergi öncesi fiyat ve miktarı bulunuz. Vergi sonrası fiyatı hesaplayınız.
- e) (b) ve (d) şıklarındaki politikaları karşılaştırınız. Tüketici hangi politikayı tercih eder? Hükümet hangi politikayı tercih eder? Neden? Kısaca açıklayınız.

Soru 8) Alper'in gelirin'e göre fayda fonksiyonu $U(A) = \sqrt{I}$ 'dir. **(10 puan)**

- a) Bu fonksiyona göre Alper'in risk tercihi nasıldır?

b) Alper her gün işe arabasıyla gitmektedir. İşyerinin yakınındaki sokağa arabasını park etmekte, kredi kartıyla çalışan park metreye park ücretini ödemekte ve parkmetrenin verdiği makbuzu arabasının ön camına koymaktadır. Park yeri yetkilileri yaptıkları denetimlerde park ücretini ödemediğini tespit etikleri şahıslara 36 TL park cezası uygulamaktadır. Otopark ücretinin yüksekliğinden şikâyet eden Alper, park ücretini ödemezse fark edilmeyeceğini düşünmektedir. Alper'in park ücretini ödemediği durumda park cezası ödeme ihtimali %25'tir. Günlük geliri 100 TL olan Alper için kabul edilebilir en yüksek park ücreti ne kadardır?

c) İlker'in gelirine göre fayda fonksiyonu $U(I) = I$ 'dir. İlker'in günlük geliri de 100 TL'dir. Park ücreti 9,25 TL olarak belirlenmişse, İlker ve Alper'den hangisi park ücretini ödememeyi tercih ederler? Neden?

Başarılar dileriz.

SINAV KOMİSYONU

SERMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(15-16 EYLÜL 2010)

GENEL MATEMATİK, İSTATİSTİK, TİCARİ HESAP

Soru 1) Bir torbada, 3 adet beyaz top, 4 adet kırmızı top bulunmaktadır. Torbadan rastgele bir top çekiliyor. Birinci çekim işleminde eğer çekilen top beyazsa top torbaya geri bırakılıp torbaya başka bir yerden alınan 1 beyaz top daha konuyor. Birinci çekim işleminde eğer çekilen top kırmızı ise çekilen kırmızı top torbaya geri bırakılıp başka bir yerden alınan 2 kırmızı top daha torbaya konuyor.

Buna göre,

a) Torbadan ikinci kez rastgele bir top çekildiğinde çekilen topun kırmızı olma olasılığını hesaplayınız. **(5 Puan)**

b) Eğer seçilen top kırmızı ise çekilen ilk topun da kırmızı olma ihtimalini hesaplayınız? **(5 Puan)**

(Toplam 10 Puan)

Soru 2) Enflasyon verileri aşağıdaki gibidir:

1. Ay %1,00
2. Ay %0,80
3. Ay %0,90

Hazine bonusu yıllık basit faizi %10 ise 3 aylık döneme ilişkin reel getiriği hesaplayınız. **(Toplam 10 Puan)**

Soru 3) Ülkemizde işlem gören menkul kıymetlerin 1986 – 2010 arası dönemde yıllık getirileri ve getirilerin standart sapması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Varlık Sınıfı	Aritmetik Ortalama Getiri(%)	Standart Sapma (%)
İMKB 30	12.3	21.9
İMKB 100	16.9	35.1
Özel sektör borçlanma araçları	6.1	7.2
Kamu borçlanma araçları	5.8	8.2
Repo	3.8	0.9

Tablodaki verileri kullanarak,

- Her varlık sınıfının değişim katsayısını (CV-coefficient of variation) hesaplayınız. **(4 Puan)**
- CV kullanarak varlık sınıflarını en yüksek riskten en düşük riske göre sıralayınız. **(3 Puan)**
- Standart sapmayı mutlak risk ve değişim katsayısını (CV) da göreceli risk ölçüsü olarak kullanarak, İMKB 30 ve İMKB 100'ün mutlak ve göreceli riski arasındaki farkı değerlendiriniz. **(3 Puan)**

(Toplam 10 Puan)

Soru 4) Tasarruflarınızı A ve B olmak üzere, iki yatırım fonunda değerlendiriyorsunuz. Yatırımınızın %75'i A fonunda değerlendiriliyor. Yatırım fonlarınızın beklenen getirisi, getirilerin varyans ve kovaryansları aşağıda verilmektedir.

Fon	A E(Getiri)=%20	B E(Getiri)=%12
Kovaryans matrisi		
Fon	A	B
A	625	120
B	120	196

Tablodaki veriler ışığında;

- Portföyün beklenen getirisini hesaplayınız. **(8 Puan)**
- Soru için korelasyon matrisini hesaplayınız. (2 basamak ondalık hesaplama yeterlidir). **(8 Puan)**
- Portföy getirisinin standart sapmasını hesaplayınız. **(9 Puan)**

(Toplam 25 Puan)

Soru 5) $n(n+1) = p^k$ denklemini sağlayan tüm p asal sayılarını ve n ve k pozitif tamsayılarını bulunuz. **(10 Puan)**

Soru 6) Bir A musluğu %25 tuzlu su akıtarak bir havuzu 3x saatte, B musluğu ise %65 tuzlu su akıtarak aynı havuzu 5x saatte doldurabilmektedir. İki birlikte açılarak aynı havuzu doldurdukları durumda havuzdaki tuz oranı yüzde kaç olur? **(10 Puan)**

Soru 7) Dökülen bir mürekkep t saniye sonra $A = t + t^3$ eşitliğiyle verilen $A \text{ cm}^2$ yere yayılmaktadır. Bu mürekkebin 2 saniye sonraki yayılma hızı kaç cm^2 / sn 'dir. **(15 puan)**

Soru 8) $x^3 + y^3 = 9y$ ise,

$\frac{dy}{dx} = ?$ $\frac{dx}{dy} = ?$ değerlerini bulunuz. **(10 puan)**

Başarılar dileriz.

SINAV KOMİSYONU

SERMAYE PİYASASI KURULU
UZMAN YARDIMCILIĞI GİRİŞ SINAVI
(15-16 EYLÜL 2010)

MUHASEBE

Soru 1) %20 oranında kurumlar vergisinin geçerli olduğu bir ortamda, bir firmanın aktif karlılığı (ROA-Return on assets) %15, borç-öz kaynak oranı 1 ve borçlara uygulanan faiz oranı %10 iken, firmanın özsermaye getirisi (ROE-Return on equity) nedir? ROE neyi ifade etmektedir? Açıklayınız. **(10 puan)**

Soru 2) A Şirketi'nin özsermayesi 100.000 TL'dir. Verilen oranları kullanarak aşağıdaki bilançoı doldurunuz. **(10 puan)**

Kısa Vadeli Borçlar/Toplam Borçlar= 0,40

Toplam Borçlar/Özsermaye=0,60

Maddi Duran Varlıklar/Özsermaye=0,60

Toplam Varlık Devir Hızı=2

Stok Devir Hızı=8

Aktif	Pasif
Nakit	Kısa Vadeli Borçlar
Stoklar	Uzun Vadeli Borçlar
Toplam Cari Varlıklar	Toplam Borçlar
Maddi Duran Varlıklar	Özsermaye
Toplam Aktifler	Toplam Pasifler

Soru 3) Net işletme sermayesi nedir? Aşağıdaki gelişmelerden hangilerinin net işletme sermayesi ihtiyacını artırdığını, hangilerinin azalttığını belirtiniz? **(10 puan)**

	Artırır/Azaltır
Satışların artması	
Vadeli satışlarda artış	
Borç devir hızının düşmesi	
Alacak devir hızının düşmesi	
Stok devir hızının artması	

Soru 4. ABC A.Ş. kısa vadeli bir yatırım yapmak amacıyla, 01.01.2008 tarihinde her birinin nominal bedeli 1.000 TL olan, 1.000 adet DEF A.Ş. hisse senedini borsadan her birini 950 TL'den satın almıştır. Alış bedeli ABC A.Ş.'nin banka hesabından ödenmiştir. 30.06.2008 tarihi itibarıyla DEF A.Ş. hisse senedinin borsa fiyatı 980 TL'dir. Söz konusu hisse senetleri 31.12.2008 tarihi itibarıyla,

a. her biri 960 TL'den satılmış ve satış bedeli Şirket'in banka hesabına aktarılmıştır.

b. her biri 990 TL'den satılmış ve satış bedeli Şirket'in banka hesabına aktarılmıştır.

ABC A.Ş.'nin 01.01.2008, 30.06.2008 ve 31.12.2008 tarihlerinde yapması gereken muhasebe kayıtlarını belirtiniz. **(10 puan)**

Soru 5) Faaliyet konusu teknoloji ürünleri satışı olan ABC A.Ş.(Şirket)'nin açılış bilançosu aşağıda verilmektedir.

ABC A.Ş.'nin Açılış Bilançosu	(TL)
DÖNEN VARLIKLAR	218.000
Kasa	18.000
Bankalar	67.300
Şüpheli Alacaklar	15.000
Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)	-15.000
Diğer Alacaklar	10.700
Ticari Mallar	122.000
DURAN VARLIKLAR	97.000
Maddi Duran Varlıklar-Net	58.000
<i>Taahhütler</i>	<i>8.000</i>

<i>Binalar</i>	100.000
<i>Birikmiş Amortismanlar(-)</i>	-50.000
Diğer Duran Varlıklar	39.000
AKTİF TOPLAMI	315.000
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	35.000
Borç ve Gider Karşılıkları	35.000
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	50.000
Uzun Vadeli Ticari Borçlar	50.000
ÖZSERMAYE	230.000
Ödenmiş Sermaye	70.000
Yasal Yedekler	38.000
Kar Yedekleri	77.000
Geçmiş Yıl Karı	45.000
PASİF TOPLAMI	315.000

Şirket'in dönem içerisinde gerçekleştirdiği işlemler aşağıda belirtilmektedir.

1-Şirket, sattığı telefonların bir kısmını da kendi üretmek üzere bir üretim tesisi yatırımına 1 Mayıs 2009'da başlamıştır. Şirket bu kapsamda ilk etapta 30 Nisan 2009'da 19.000 TL'lik makine sipariş etmiş ve karşılığı olan tutarı banka havalesi yaparak ödemiştir. Bu sipariş 30 Ekim 2009 tarihinde Şirket'e ulaşmış olup, 15 Kasım 2009'da makinenin amaçlanan koşullarda çalışabilmesini sağlayacak duruma getirilmesine ilişkin montaj ve ayarlamalar nedeniyle 6.000 TL işçilik ve teknik danışmanlık hizmeti alınmıştır. Bu hizmetlerin ödemesi nakden gerçekleştirilmiştir. Üretim tesisinin, tüm makinelerin ulaşması ve montajı sonrasında 2010 Mart'ında üretime başlaması planlanmaktadır.

2-Şirket 5 Mayıs 2009'da mağazalarında satmak üzere 7.000 TL tutarında yazıcıyı satıcıdan 3 ay vade ile satın almıştır. Alınan malların kontrol edilmesi sonrasında bu mallardan 2.000 TL'lik tutarının çeşitli teknik arızaları olduğu tespit edilmiş ve bu mallar 15 Mayıs 2009'da iade edilmiştir.

3-Şirket rekabetçi fiyatlara ulaşabilmek için kampanyaları sıklıkla kullanmaktadır. Bu kapsamda 26-27 Haziran 2009 tarihleri arasında tüm mağazalarında hafta sonu itibari ile kredi kartı ile yapılan alışveriş tutarı 1.000 TL.'yi aşan tüm müşterilerine %15 kredi kartı hesabına iade yapmak suretiyle iskonto yapacağını duyurmuştur. Kampanya kapsamına giren satış tutarı 120.000 TL. olarak gerçekleşmiştir. Müşteriye satılan malların maliyeti 90.000 TL.'dir. Şirket 28 Haziran 2009 günü müşterilerin kredi kartı hesaplarına iade bedellerini yatırmıştır.

4- Şirket'in 20.06.2009 tarihli genel kurulunda geçmiş yıllar karından temettü dağıtılmasına karar verilmiştir. Geçmiş yıllar karının tamamı bir önceki yıla ait olup, daha önce genel kurul bu karın kullanımı konusunda herhangi bir karar almamıştır. Dağıtılacak 17.000 TL.'lik karın yarısı hisse senedi, yarısı nakit olarak dağıtılacaktır.

Şirket'in sermayesinin yedek akçesine oranı yasal sınırların üzerinde olduğundan yasal yedek akçe ayırmasına gerek bulunmamaktadır. Kalan karın Şirket bünyesinde saklanmasına karar verilmiştir. Nakit kar dağıtımının %60'ı peşin olarak Şirket merkezinde, kalanı ise ortakların bildirdiği banka hesaplarına havale suretiyle 28-30.06.2009 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

5-Şirket daha önce tahsil edemediği için tamamına şüpheli alacak karşılığı ayırdığı 2.000 TL.'lik şüpheli alacağını 10 Temmuz 2009'da peşin olarak tahsil etmiştir.

6-Şirket'in sahip olduğu taşıt araçlarından 4.700 TL. net defter değeri ile izlenen ve birikmiş amortisman tutarı 800 TL. olan bir adedi 20.07.2009 tarihinde 5.300 TL.'ye satılmış olup, karşı taraf Şirket'e borçlandırılmıştır.

7-Şirket faaliyetleri kapsamında teknoloji marketlerinde Gün A.Ş.'nin ürünlerini konsinye olarak satmakta olup, bu kapsamda 31.07.2009'da maliyet bedeli 15.000 TL olan mallar Şirket'e ulaşmıştır. Şirket 15.08.2009 tarihinde bu malların 12.000 TL'lik bölümünü %20 kar marjı ile peşin olarak satmış ve durumu Gün A.Ş.'ye bildirmiştir. Şirket mal bedellerini müşteriye satışını takiben Gün A.Ş.'ye banka havalesi ile fatura bedeli üzerinden %10 oranındaki komisyonunu mahsup ettikten sonra ödemektedir.

8-Şirket borsada işlem görmeyen internet üzerinden eğitim programları hazırlayan Sınıf A.Ş.'nin 15.000 TL'lik sermayesinin %18'ine isabet eden bölümünü bu alanda stratejik olarak varlığını artırmak üzere 3.500 TL.'yi ilgili banka hesabına ödeyerek 30.08.2009'da almıştır.

9-İşletim amacı teknoloji ürünlerinin pazarlanması olan ve hızla büyüyen Şirket'in idari amaçlar için kullandığı binası artık ihtiyaçlarını karşılayamaz olmuştur. Şirket daha büyük bir binayı yıllık 12.000 TL'den 01.10.2009 tarihinde idare merkezi olarak kiralamış, ilk 6 ayın kirasını da nakden ödemiştir. Bunun yanında, tarihi bir bölgede kalan eski bina da yatırım geliri elde etmek üzere aylık kira bedeli 1.500 TL'den bir otele 20 aylık kira bedelini Şirket'in banka hesabına yatırılmak suretiyle kiraya verilmiştir.

10- Şirket, en büyük pay sahibi olan Aslan ailesinin 15.11.2009 tarihinde yaptığı mal alımına ilişkin 4.000 TL'lik borcunu Şirket, ortakların gelecekteki temettü haklarından mahsup etmek üzere Aslan ailesi adına ödemeyi kabul ediyor. Bu borca ilişkin ödeme Şirket tarafından banka kanalı ile 10.12.2009 tarihinde yapılıyor.

11- İşletme yurtdışında bir firmadan, mağazalarında satmak üzere 25.000 ABD Doları tutarında bilgisayar ekipmanını 10.12.2009 tarihinde senet düzenlemek suretiyle almıştır. Alış tarihindeki kur 1 ABD Doları =1.50 TL'dir.

Şirket'in dönem sonu envanter işlemleri aşağıdaki gibidir.

1-Şirket, binalar için yaptığı kiralama işlemlerinin ilgili sonuç hesaplarına aktarımını ve muhasebenin dönemsellik ilkesini dikkate alarak hesaplar arası aktarımlarını gerçekleştirmiştir. Şirket'in Uzun Vadeli Ticari Borçlarının 20.000 TL'lik bölümünün kısa vadeli hale geldiği anlaşılmıştır.

2-Şirket pazarlama bölümünde çalışan elemanlarına maaşlarını ayın 15'inde ödemekte olup, bu bölümdeki çalışanların toplam aylık ücreti 5.000 TL'dir. Personele en son ödeme 15 Aralık 2009'da önceki aya ilişkin çalışmaları için yapılmıştır.

3-Banka'nın gönderdiği ekstreden Şirket'in kredi kartı ile yaptığı satışlardan kaynaklanan alacaklarından komisyon olarak 2.000 TL.'nin kesildiği kalan paranın Şirket'in banka hesabına yatırıldığı anlaşılmıştır.

4-Şirket'in %18'ini satın aldığı Sınıf A.Ş.'nin yönetim kurulu 3.000 TL'lik temettü dağıtılmasını genel kurula teklif etmeye karar vermiştir.

5-Şirket normal (doğrusal) amortisman metodunu kullanmaktadır. Taşıtlar brüt defter değeri üzerinden 5 yılda amorti edilmektedir. Taşıtların tamamı pazarlama hizmeti için kullanılmaktadır. Binaların kullanım ömrü ise 80 yıldır. Binaların tamamı diğer faaliyetlerde değerlendirilmektedir. Şirket borç senetleri için 500 TL, Uzun Vadeli Ticari Borçları için ise 5.000 TL. reeskont hesaplamıştır.

6-Dönem Sonunda 31.12.2009 tarihi itibarıyla kur **1 ABD Doları =1.30 TL'dir.** Kurumlar Vergisi oranı **% 20'dir.** (Kanunen kabul edilmeyen giderler dikkate alınmayacaktır.)

İstenilenler:

1) Dönem içi ve dönem sonu işlemlerine ilişkin yevmiye ve gerekli ise nazım hesap kayıtlarını yapınız. Büyük defter kayıtları zorunlu değildir.

2) Dönem sonu bilanço ve gelir tablosunu düzenleyiniz.

Açıklamalar:

1) Tek Düzen Hesap Planı numarası kullanılması zorunlu değildir.

2) Kesin mizan düzenlenmesi zorunlu değildir.

3) Şirket aralıksız sayım yöntemini kullanmaktadır.

4) KDV ve BSMV olmadığı varsayılacaktır.

(Toplam 60 Puan)

Başarılar dileriz.

SINAV KOMİSYONU